

FÖRSLAG FÖR EN MER
JÄMSTÄLLD VARDAG

Centerpartiet

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
SATSNINGAR FÖR EN MER JÄMSTÄLLD VARDAG	3
INFÖR EN JÄMSTÄLLDHETS BONUS	4
Beräkningar av en ny förstärkt jämställdhetsbonus	4
KUNSKAPSLYFT I FÖRSKOLAN	5
Enklare att utbilda sig till förskollärare	5
Förstärkt och enhetlig barnskötarutbildning.....	5
En karriärreform för förskollärare	6
Förstärkt kompetens om barns andraspråsutveckling.....	6
HÖJT UNDERHÅLLSSTÖD	7
KOSTNAD	8

SATSNINGAR FÖR EN MER JÄMSTÄLLD VARDAG

Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Vi är på många områden ett föredöme för andra. Vårt samhällsbygge har genom historien hittat vägar för att öka inkludering, ge män och kvinnor, pojkar och flickor, samma möjligheter, bära samma förväntningar och få samma chanser att nå sina drömmar.

Men jämställdheten är en fråga där vi aldrig får slå oss till ro, aldrig låta gårdagens framgångar skymma morgondagens utmaningar. Det är en fråga där vi alla, varje dag och varje ögonblick, måste göra det som krävs – för jämställdhetens bästa. Agera för att Sverige ska fortsätta vara världens mest jämställda land, inte bara på pappret utan också i praktiken.

För att nå dit måste vi jobba brett, se till vad som skapar en mer jämställd vardag för alla, i hela landet. Öka den ekonomiska jämställdheten, se till att utjämna löneskillnader och ekonomisk trygghet. Skapa ett mer jämställt arbetsliv, där du ges samma möjlighet att utvecklas, ta mer ansvar och känna dig tryggare och friare på jobbet. Och låta fler, inte minst kvinnor, känna att vardagspusslet går ihop, att exempelvis förskola, skola och fritids finns där, både för att ge våra barn kunskap och trygghet, men också för att vara den länk som får vardag och jobb att gå ihop.

Centerpartiet har under de senaste åren spelat en avgörande roll för att öka jämställdheten i Sverige. På alla områden. Vi har drivit på andra med egna förslag och sett till att göra verklighet av flera av dessa genom samarbete inom såväl Alliansen som Januariavtalet.

Idag tar vi ytterligare steg framåt i det arbetet genom att presentera tre nya förslag för en mer jämställd vardag. Sammanlagt vill vi satsa 5,8 mdkr under nästa mandatperiod för att ge fler kvinnor ökad makt över sina liv.

INFÖR EN JÄMSTÄLLDHETS Bonus

Det är när kvinnor får barn som den stora löneskillnaden mellan kvinnor och män tar fart. Femton år efter det första barnets födelse har inkomstskillnaden mellan pappan och mamman i genomsnitt ökat med hela 32 procentenheter. Hos par i 40-årsåldern uppskattas ungefär tre fjärdedelar av inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor kunna förklaras av att de bildat familj.

En av orsakerna till kvinnors lägre anknytning till arbetsmarknad och lönetapp är att kvinnor tar ut större delen av föräldraledigheten. I dag tar männen ut ungefär 30 procent av de betalda dagarna, men i stor utsträckning på deltid, sommartid och utspritt över flera år.

Centerpartiet föreslår att de föräldrapar med gemensam vårdnad som delat jämställt under de första 18 månaderna (minst 40/60) ska få en skattefri jämställdhetsbonus på 50 000kr, dvs 25 000kr till vardera vårdnadshavaren.

Vårt förslag innebär en tredubbling av den tidigare jämställdhetsbonusen och har en enklare konstruktion. Vi är övertygade om att denna kommer att leda till att fler föräldrar kommer planera för och ha ett mer jämställt uttag. Det är viktigt att reformen följs upp så att bonusen får önskvärd effekt. Ett rimligt antagande är att en jämställdhetsbonus skulle göra att fler föräldrar kommer styra sitt uttag mer jämställt och att det blir fler föräldrar som därför kommer få ta del av premien.

Beräkningar av en ny förstärkt jämställdhetsbonus

Det var 19,4 procent av alla föräldrar år 2019 som delade 40/60 på föräldradagarna innan barnet fyllt två år. Det är 18 948 föräldrar. Om dessa par skulle fått ta del av en jämställdhetsbonus på 50 000 kr innebär det en kostnad på 488 miljoner kronor. Ett rimligt antagande är dock att en jämställdhetsbonus skulle göra att fler föräldrar kommer styra sitt uttag mer jämställt och att det blir fler föräldrar som därför kommer få ta del av premien.

om 20% får bonus 25*	19 534 x 25 000kr=	488 miljoner kronor
om 25% får bonus 25*	24 418 x 25 000kr=	610,5 miljoner kronor
om 30 % får bonus 25*	29 301 x 25 000kr=	732,5 miljoner kronor

Kostnad: Om 25 procent av föräldrarna delar jämställt blir det 610,5 miljoner kronor per år för en bonus med 50 000 kronor per par.

KUNSKAPSLYFT I FÖRSKOLAN

Varje barn ska ha samma rätt till utbildning och utveckling. De barn som gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna. En bra förskola utjämnar livschanser och ger fler barn, särskilt de som kommer från hem utan studievana eller vars föräldrar inte behärskar det svenska språket, bättre förutsättningar att klara målen i skolan.

I takt med att förskolan öppnas upp för fler barn så är det än mer angeläget att ta ett helhetsgrepp kring förskolans kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Vi behöver stärka yrkesstatus, arbetsvillkor och utbildning för förskolans personal. Pedagogerna måste ha goda möjligheter till kollegialt lärande, men det behöver också finnas möjlighet till fortbildning. Här behöver staten ta ett tydligare ansvar.

Det innebär även en investering i några av våra mest kvinnodominerande yrken. Idag är 96 procent av alla förskollärare och 91 procent av alla barnskötare kvinnor. Genom att ge pedagogerna i förskolan fler utbildade kollegor och ge alla möjligheten till kompetensutveckling kan arbetsmiljön förbättras och fler orka ett helt arbetsliv.

Centerpartiet föreslår ett kunskapslyft på 150 miljoner årligen på kompetenshöjande insatser i förskolan. Vi vill att Skolverket får i uppdrag att se hur redan utredda förslag om att stärka förskolans personal kan tas vidare för att höja attraktiviteten för dessa viktiga yrkesgrupper i förskolan och för att möta personalbristen både på kort och lång sikt.

Enklare att utbilda sig till förskollärare

Skolverket behöver se över hur man ytterligare kan möta kompetensbristen genom fler utbildningsplatser och för att få fler obehöriga pedagoger att nå en examen, ex. genom de kompletterande utbildningarna (VAL, ULV och KPU). För att säkerställa nyexaminerade förskollärare i hela landet behöver lärcentrum utvecklas.

Förstärkt och enhetlig barnskötareutbildning

Barnskötare är en av de största yrkesgrupperna och den enskilt största yrkesgruppen i förskolan. För att stärka barnskötarrollen ytterligare vill vi se ett barnskötaryft och en standardisering av grundutbildningen för barnskötare. Genom att skapa en nationell standard för barnskötare kan dessutom arbetsgivare få ett tydligare kvitto på vad en barnskötare utbildning innehåller.

En karriärreform för förskollärare

Vi vill säkra en kompetensutvecklingsgaranti och att förskollärare i förskolan ska omfattas av karriärreformen som föreslogs i utredningen "Förskola för alla barn - för bättre språkutveckling i svenska", men att det ska gälla samtliga förskoleenheter.

Förstärkt kompetens om barns andraspråsutveckling

Examensbeskrivningen för förskollärarexamen bör ändras så att det i examensmålen anges att studenten ska visa fördjupad kunskap även om barns andraspråkutveckling. Skolverket ska också ges i uppdrag att ta fram allmänna råd om vilka grundläggande kunskaper personal i förskolan bör ha.

Vi vet att svensk kunskaper och förmågan att kunna göra sig förstådd och kommunicera med andra är avgörande för att komma bort från utanförskap och segregation. Då måste varje förskola och förskolelärare ha kunskapen och förmågan att vara en brygga in i det svenska språket. Det stärker såväl barnen som vårt svenska samhälle.

Kostnad: 150 miljoner kronor per år, sammanlagt 600 miljoner kronor under nästa mandatperiod.

HÖJT UNDERHÅLLSSTÖD

Politiken kan möta särskilda problem, men kan inte kompensera för en bred inflation. Genom att avgränsa kompensationen till de samhällsgrupper som drabbas hårdast av prisökningarna, kan en reform göra reell skillnad i plånboken för människor som behöver det utan att riskera att driva på inflationen ytterligare. En sådan samhällsgrupp är ensamstående föräldrar, där kvinnor är en stor majoritet.

Underhållstöd betalas ut av Försäkringskassan till en ensamstående förälder som inte får tillräckligt underhållsbidrag av barnets andra förälder. Ungefär 145 000 föräldrar tog emot underhållsstöd 2021, varav drygt 80% var kvinnor.

När föräldrar själva kommer överens om underhållsbidrag är tanken att beloppet kontinuerligt ska revideras för att följa prisutvecklingen. Underhållstödet däremot indexeras inte automatiskt utifrån prisökningarna, utan fastställs i kronor. Bidraget är därtill ofta lägre än vad särlevande föräldrar som själva delar upp underhållet kommer överens om. En höjning av underhållstödet gynnar redan ekonomiskt utsatta kvinnor. Centerpartiet föreslår att underhållstödet höjs med 300 kronor per månad.

Kostnad: Underhållstödet indexeras inte på årsbasis, utan fastställs i lag. Regeringen har från och med augusti höjt underhållstödet med 150kr för åldersgruppen 7–10 år.

Från och med augusti 2022 är underhållstödet:

Under 7 år: 1 673 kronor per månad

7–14 år: 1 823 kronor per månad

Över 14 år: 2 223 kronor per månad

Att höja underhållstödet med 300 kr per månad och barn kostar i storleksordningen 700 miljoner kronor per år.

KOSTNAD

Det här är satsningar som gör skillnad här och nu, men som också stärker vårt land på sikt. Jämställdhetsatsningar på nästan 6 miljarder kommande mandatperiod. Förslag som ger fler en mer jämställd vardag och bygger vårt samhälle starkare. Ger fler en starkare framtidstro och visar hur vi kan och måste investera mer i det som skapar konkret förändring. Gå från ord till handling i arbetet med att öka jämställdheten i Sverige, på riktigt.

- Jämställdhetsbonus: 610,5 miljoner per år*
(2,4 mdkr under mandatperioden)

* om 25 procent av föräldraparen delar jämställt på föräldradagarna.

- Kunskapslyft i förskolan: 150 miljoner per år
(600 mnkr under mandatperioden)
- Underhållsstöd: 700 miljoner per år
(2,8 mdkr under mandatperioden)

Sammanlagt 1,46 mdkr per år (5, 8 mdkr under mandatperioden)